

Lietuvos Respublikos Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos ir Švedijos Karalystės Švedijos radiacinės saugos institucijos SUSITARIMAS

dėl ankstyvo pranešimo apie branduolinį ir radiologinį pavojų

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (VATESI) ir Švedijos radiacinės saugos institucija (SSM) (toliau – Šalys),

- atsižvelgdamos į tai, kad susitarimo Šalys atstovauja valstybes, kurios 1986 m. rugsėjo 26 d. ratifikavo Konvenciją dėl ankstyvo pranešimo apie branduolinę avariją (toliau – TATENA Konvencija);
 - atsižvelgdamos į tai, kad (VATESI) ir Švedijos atominės energetikos inspekcija (SKI)¹ 2003 m. lapkričio 28 d. pasirašė bendradarbiavimo susitarimą;
 - norėdamos stiprinti gerus abiejų Šalių santykius jų abiejų naudai;
 - įsitikinusios, kad glaudus bendradarbiavimas yra svarbus abiem šalims, siekiant sumažinti tarptautinį poveikį turinčių įvykių padarinius;
 - siekdamos užtikrinti, kad abi Šalys laiku ir tinkama forma gautų būtiną informaciją;
- susitarė:

Taikymo sritis

1 straipsnis

- 1) Šis Susitarimas taikomas veiklai ir įvykiams objektuose, nurodytiems TATENA Konvencijos 1 ir 3 straipsniuose.
- 2) Šis Susitarimas taikomas įvykiams, įvykusiems bet kurioje iš šalių ir turintiems faktinį, galimą ar numanomą poveikį kitai šaliai.
- 3) Šiame Susitarime terminas „įvykis“ apima branduolines ir radiologines avarijas bei incidentus, nepriklausomai nuo to, ar įvykis kyla dėl avarijos, aplaidumo ar tyčinio akto.
- 4) Šiame Susitarime terminas „poveikis“ reiškia radiologinius ar kitus svarbius padarinius, galinčius atsirasti dėl įvykių branduolinės energetikos objektuose.

Ankstyvas pranešimas apie radiologinį ir branduolinį pavojų

2 straipsnis

Įvykus 1 straipsnyje nurodytam įvykiui, Šalis, kurios valstybės teritorijoje įvykis įvyko, nedelsdama tiesiogiai praneša apie tai kitai Šaliai, laikydamasi priede pateiktų nuostatų.

3 straipsnis

Šalys taip pat tiesiogiai ir laiku praneša viena kitai apie 1 straipsnyje nenurodytus įvykius, kurie, Šalies, kurios valstybės teritorijoje įvykis įvyko, nuomone, gali turėti reikšmingą poveikį kitai Šaliai.

4 straipsnis

Kiekviena Šalis nedelsdama tiesiogiai praneša kitai Šaliai, jeigu jos valstybės teritorijoje užregistruojamas neįprastai aukštas radiacijos lygis, net jei radiacija atsirado ne dėl įrenginių ar veiklos Šalies valstybės teritorijoje.

5 straipsnis

- 1) Tolesnė informacija po pirminio pranešimo teikiama tinkamais laiko tarpais, kol gaunamas Šalių sutikimas, kad jos teikti nebereikia.

¹ Planuojama pakeisti bendradarbiavimo susitarimu tarp VATESI ir SSM.

2) Šalis, teikianti informaciją pagal 2 straipsnį, nedelsiant atsako į prašymus pateikti papildomą informaciją ir teikia konsultacijas.

Kitos nuostatos

6 straipsnis

Šis Susitarimas įsigalios 2009 m. sausio 1 d.

7 straipsnis

- 1) Šio Susitarimo nuostatas įgyvendina šio Susitarimo Šalys.
- 2) Kiekviena Šalis praneša kitai apie bet kokius pasikeitimus, galinčius įtakoti šio Susitarimo nuostatus, institucijoje, atsakingoje už šio Susitarimo įgyvendinimą.

8 straipsnis

Informacijai, kuria keičiamasi pagal šį Susitarimą, taikomi bet kokie apribojimai, numatyti nacionaliniuose Šalių teisės aktuose.

9 straipsnis

Bet koks ginčas, kylantis dėl šio Susitarimo interpretavimo ar taikymo, sprendžiamas derybomis tarp Šalių anglų kalba.

Susitarimo peržiūrėjimas ir panaikinimas

10 straipsnis

- 1) Dėl Susitarimo peržiūrėjimo turi būti susitarta ir prieš jį peržiūrint vyksta dvišalės derybos. Jei keičiama daugiau kaip pusė Susitarimo straipsnių (neįskaitant Priedo), šis Susitarimas keičiamas nauju Susitarimu.
- 2) Priedo nuostatos nuolat peržiūrimos ir, kai tik laikoma tinkama, pataisomos.

11 straipsnis

1) Bet kuri Šalis gali denonsuoti šį Susitarimą, kitai Šaliai raštu pateikusi pranešimą. Denonsavimas įsigalioja praėjus šešiams mėnesiams nuo dienos, kurią kita Šalis gavo raštišką pranešimą, nebent pranešime yra nurodyta vėlesnė data.

Pasirašymas

12 straipsnis

Šis Susitarimas pasirašytas anglų kalba, 2 (dviem) egzemplioriais, turinčiais vienodą teisinę galią – po vieną kiekvienai Šaliai. Papildomai Susitarimas pasirašomas lietuvių kalba. Jei yra neatitikimų tarp tekstų anglų ir lietuvių kalbomis, vadovaujamosi Susitarimo tekstu anglų kalba.

Vilnius 2008 12 31

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINĖS ATOMINĖS
ENERGETIKOS SAUGOS
INSPEKCIJOS VARDU

Gytis Maksimovas
VATESI viršininkas

Stokholmas

2008 12 16

ŠVEDIJOS KARALYSTĖS ŠVEDIJOS
RADIACINĖS SAUGOS
INSTITUCIJOS VARDU

Ann-Louise Eksborg
Generalinis direktorius

Lietuvos Respublikos ir Švedijos Karalystės kompetentingų valdžios institucijų
SUSITARIMAS dėl ankstyvo pranešimo apie branduolinį ir radiologinį pavojų

Lietuvos Respublikos Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos ir
Švedijos Karalystės Švedijos radiacinės saugos institucijos susitarimo dėl
ankstyvo pranešimo apie branduolinį ir radiologinį pavojų

PRIEDAS

Informacijos platinimo pradžia

Principai, kada Šalis pateikia pranešimą kitai, nustatyti atsižvelgiant į TATENOS saugumo standartų reikalavimus (GS-R-2) ir TATENOS Pranešimo apie pavojus ir techninės pagalbos operacijų vadovą (ENATOM):

- 1) kilus TATENOS GS-R-2 apibrėžtam tarptautiniam pavojui, tokiam kaip branduolinis ar radiologinis pavojus, turintis faktinį, galimą ar numanomą radiologinį poveikį daugiau nei vienai valstybei. Jis apima:
 - didelio kiekio radioaktyvių medžiagų tolimąjį išmetimą (tačiau tarptautinis pavojus nebūtinai reiškia didelio kiekio radioaktyvių medžiagų tolimąjį išmetimą),
 - bendro pobūdžio avariją prie įrenginio ar kitą įvykį, dėl kurio gali įvykti didelio kiekio tolimasis išmetimas (į atmosferą ar vandenį),
 - pavojingų medžiagų, kurios buvo pervežtos, ar įtariama, kad jos buvo pervežtos už šalies teritorijos, išmetimo ar neteisėto sunaikinimo nustatymą,
 - avariją, dėl kurios labai sutrinka tarptautinė prekyba ar kelionės,
 - avariją, reikalaujančią imtis apsauginių veiksmų valstybėje, kurioje ji įvyko, užsienio piliečių ar ambasadų atžvilgiu,
 - avariją, kuri sukėlė ar gali sukelti sunkių nuolatinių padarinių ir kurios metu įvyko gedimas ir (arba) kilo problema (pavyzdžiui, įrenginyje arba programinėje įrangoje), galintys turėti rimtą poveikį tarptautiniam saugumui, ir
 - avariją, sukėlusią ar galinčią sukelti daug problemų dėl faktinio ar numanomo radiologinio pavojaus daugiau negu vienos valstybės gyventojams;
- 2) įvykus įvykiui, labai sumažinusiam vietoje ar netoli įrenginio esančiųjų apsaugos lygį, bet ne tokiam rimtam, kad atitiktų „bendro pobūdžio avarijos“ kriterijų;
- 3) nustačius neįprastai aukštą radiacijos lygį radioaktyviomis medžiagomis užterštame ore, maiste ar prekėse, kuris, kaip manoma, atsirado dėl kitoje valstybėje esančios nežinomos priežasties ir kelia įtarimą, kad susidarė pavojinga situacija, turinti faktinį, galimą ar numanomą radiologinį poveikį kitai valstybei.

Be šių principų, Šalis susitaria pranešti viena kitai:

- 4) kai viena Šalis gauna ir (arba) turi informaciją, kuri laikoma skubia ir svarbia kitai Šaliai.

Suprantama, kad susidarys situacijų, kai nebus aišku, ar reikia pranešti kitoms valstybėms, ar ne. Tokiais atvejais požiūris turėtų būti toks:

- 5) „geriau pranešti vienu kartu per daug nei atvirkščiai“.

Lietuvos Respublikos ir Švedijos Karalystės kompetentingų valdžios institucijų
SUSITARIMAS dėl ankstyvo pranešimo apie branduolinį ir radiologinį pavojų

Komunikacinės priemonės

Pirmasis pranešimas siunčiamas faksu nacionaliniams už perspėjimą atsakingiems punktam, naudojant tinkamas *EMERCON* formas, kaip nustatyta TATENOS Pranešimo apie pavojus ir techninės pagalbos operacijų vadove (ENATOM).

Kol Šalys nepriima kito susitarimo, tolesnė informacija nacionaliniams už perspėjimą atsakingiems punktam siunčiama faksu, naudojant tinkamas *EMERCON* formas, kaip nustatyta TATENOS Pranešimo apie pavojus ir techninės pagalbos operacijų vadove (ENATOM).

Šalis gali nusiųsti už ryšius atsakingą pareigūną į Šalį, kurios teritorijoje įvyko įvykis, siekdama geriau suprasti situaciją ir padėti pranešti bei perduoti informaciją ir duomenis apie pavojų į savo šalies bazę. Dėl išsamių nuostatų susitariama prieš faktinį išsiuntimą.